

DE ORANJERIEËN (5 N)

De uitzonderlijk mooie oranjerieën zijn de oudste van de lage landen en vervullen nog steeds hun oorspronkelijke functie : het beschermen van de sinaasappelbomen tegen de winterse vrieskou. Tijdens de zomer zijn deze gebouwen ter beschikking voor meer hedendaagse activiteiten : concerten, huwelijken, vergaderingen of tentoonstellingen.

Overwintering

Ten gevolge van de klimaatverandering overwinteren de bomen minder lang dan vroeger. In plaats van in de oranjerieën te blijven van midden September (Waulsort kermis) tot de IJsheiligen (midden mei) worden ze nu binnengezet voordat het begint te vriezen en worden ze op 1 mei terug in de tuin geplaatst.

Tijdens de overwintering worden, zo nodig, de aarde en de bladeren behandeld tegen parasieten en krijgen de bomen weinig water.

In de 19de eeuw werd een verwarming met cokes geïnstalleerd om de temperatuur op minstens 8 graden te houden. Nadien is men overgeschakeld op een soberder systeem : bij grote koude gebruikt men elektrische radiatoren in combinatie met gesloten luiken.

Verpotten

Dit gebeurt wanneer men de bakken wisselt of wanneer de potgrond te arm is geworden.

In het eerste geval gebeurt dit door de boom uit de bak te hijsen met een touw dat aan het plafond van de oranjerie en aan de boomstam bevestigd is.

Vervolgens wordt er een laag van 10cm verwijderd aan de 4 zijden. Nadien wordt de boom terug in zijn nieuwe bak neergelaten nadat de bodem ervan eerst bedekt is met steenslag om de afvoer van het water te bevorderen.

Uiteindelijk worden de 4 zijanten terug opgevuld met een mengeling van potgrond, turf en compost van haagbeukensnoeisel, zand en kiezel, bron van mineralen.

In het tweede geval beperkt men zich tot het vervangen van een laag aarde aan de 4 zijanten zoals hiervoor beschreven.

De foto's in de oranjerie illustreren de verschillende fasen van deze behandeling.

Transport

Op de foto's kan u ook zien hoe de technieken voor het binnen- en buiten brengen van de bakken is geëvolueerd.

In de 18de eeuw werden de bakken op een houten kar gezet die verplaatst werd op houten cilinders zoals de Egyptenaren de stenen voor de piramiden verplaatsten.

Na WOII werd overgeschakeld op een lichtere, ijzeren kar die men onder de gekantelde bakken schoof.

Tegenwoordig wordt een tractor met vorklift gebruikt.

De bakken van de sinaasappelbomen

Deze zijn uitzonderlijk. Men is zich in het verleden dan ook blijven verzetten tegen de verleiding om over te schakelen op bakken van gietijzer uit de Empire-tijd. Die vindt men overal en die gaan veel langer mee.

Wij hebben de houten bakken behouden. Ze worden nog steeds volgens de oorspronkelijke technische en vormspecificaties gemaakt, in hout versterkt met ijzer.

Het Waals Gewest heeft in de nieuwe bakken, tegen de zijpanelen, half doorlaatbare membranen aangebracht en de bodem vervangen door een metalen rooster. Dit moet het rotten van het hout voorkomen en zo de levensduur van de bakken verlengen.

Ga naar de volgende oranjerie

Je ontdekt een beukenlaan, die achter de oranjerieën naar het noorden start en eindigt op de hellingen van de Maas. Daar lag een romantische tuin (eind 18e eeuw) in het midden van grotten. In een van die grotten ziet u het niveau van het grondwater. Dit water voedt de vijvers door een ondergronds kanaal met behulp van de zwaartekracht.

Dit document kan men downloaden van
www.freyr.be/docs/guiding/dg—teksten-om-op-kasteel-freyr-rond-te-leiden.php